

## **ФІНАНСОВА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ: НОВІ МОЖЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ РЕСУРСІВ ДЛЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ**

Найважливішою ланкою місцевих фінансів, як системоутворюючої складової фінансової системи держави, є місцеві бюджети. Через місцеві бюджети держава активно проводить соціальну політику [1].

На основі коштів місцевих органів, сконцентрованих у місцевих бюджетах, здійснюється фінансування до 70 % видатків соціальної сфери. При цьому коло фінансових заходів розширюється [2].

Місцеві бюджети Одеської області складають майже 7 % місцевих бюджетів України, по обсягу бюджету область увійшла до трійці лідерів та посіла 3 місце після м. Києва та Дніпропетровської області, піднявшись на дві рейтингові позиції порівняно до 2016 р. (5 місце). По рейтингу темпів росту місцевих бюджетів область також зайняла 3 місце по Україні після Волинської та Київської областей (2016 р. – 2 місце) [3].

Аналіз таблиці 1 свідчить, що доходи загального та спеціального фондів місцевих бюджетів у 2017 р. склали 13 648,4 млн. грн. – виконання 106,0 % від затвердженого (+ 769,5 млн.грн.). Доходи загального фонду склали 12177,9 млн.грн. (виконання 103,4 %

Таблиця 1

## Аналіз надходжень доходів місцевих бюджетів Одеської області (млн. грн.)

Надходження	Затверджено на 2017 р.	Фактично надійшло за 2016 р.	Фактично надійшло за 2017 р.	Відхилення "+,-" від минулого року	Темп росту, %	% виконання до затвердженого	Відхилення від затвердженого
доходів загального та спеціального фондів	12 878,8	10 394,8	13 648,4	3 253, 6	131,3	106,0	769,6
доходів загального фонду	11 781,3	9 235,4	12177,9	2 942,5	131,9	103,4	396,6
спеціального фонду	1 097,6	1159,4	1470,5	311,1	126,8	134,0	372,9
бюджету розвитку	462,0	350,9	416,8	65,9	118,7	90,2	- 45,2
податку і збору з доходів фізичних осіб	6 535,3	4 704,5	6 609,8	1 905,3	140,5	101,1	74,5
акцизного податку з виробленого пального	73,5	-	100,0	-	-	136,1	26,5
акцизного податку з ввезеного пального	319,1	-	386,9	-	-	121,3	67,8
акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю шдакцизних товарів	456,2	803,4	455,5	-347,9	56,7	99,8	-0,7
податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	245,0	160,5	264,3	103,8	164,6	107,8	19,3
плата за землю	1 872,0	1 732,1	1 997,3	265,2	115,3	106,7	125,3
єдиного податку	1 407,1	1 101,9	1 498,6	396,7	136,0	106,5	91,5
єкологічного податку	52,4	23,1	27,5	4,4	118,9	52,4	-24,9
інші надходження	169,2	92,4	99,1	6,8	107,3	58,6	-70,1

Джерело: складено автором за [4].

(+396,6 млн.грн.); спеціальний фонд – 1470,5 млн.грн. (виконання 134,0 % (+ 372,9 млн.грн.). Податок і збір з доходів фізичних осіб 6 609,8 млн.грн. (виконання 101,1 % (+ 74,5 млн.грн.), плата за землю 1997,3 млн.грн. (виконання 106,7 % (+125,3 млн.грн.), бюджет розвитку 416,8 млн.грн. (виконання 90,2 % (- 45,2 млн.грн.).

Доходи обласного бюджету з трансфертами склали 11,9 млрд. грн., що на 55, % або на 4,2 млрд.грн більше 2016 р., з них: податки і збори склали – 1970,0 млн.грн.; трансферти з Державного бюджету – 7 558,6 млн.грн.; кошти передані з Державного бюджету від перевиконання митних платежів – 2350,3 млн.грн. [4].

За 2017 рік обсяг додаткового ресурсу від децентралізації склав 3333,5 млн.грн. За рахунок додатково отриманого фінансового ресурсу у результаті проведення децентралізації у місцевих бюджетах з'явилися додаткові можливості спрямувати кошти на реалізацію проектів розвитку територій через модернізацію об'єктів соціально-культурної сфери та в повному об'ємі виконати свої видаткові повноваження.

Значний вклад в обласний бюджет приніс митний експеримент, який дав змогу залучити від перевиконання митних платежів майже 2,4 млрд.грн., що у 6,5 разів більше ніж у 2016 р. Ці кошти спрямовані на реконструкцію 436,5 км доріг Одеської області, зокрема, дороги Одеса-Рені [4].

Таким чином, можна зробити висновок, що зростання показників забезпечено завдяки цілеспрямованій державній позиції щодо децентралізації коштів місцевих бюджетів, завдяки чому місцеві бюджети отримали стабільні джерела доходів, що дозволило залучити в їх розпорядження значний фінансовий ресурс.

#### **Література:**

1. Бюджетний Кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI зі змінами [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>. – Назва з екрана.
2. Офіційний сайт Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minregion.gov.ua/decentralization/>. – Назва з екрана.

3. Офіційний сайт Одеської обласної державної адміністрації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://oda.odessa.gov.ua>. – Назва з екрана.
4. Офіційний сайт Департаменту фінансів Одеської обласної державної адміністрації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gfu.odessa.gov.ua>. – Назва з екрана.